

بلوغ اخلاقی نوجوانان

حساسیت فرایند «بلوغ» به گونه‌ای است که از آن به عنوان بحرانی‌ترین دوره زندگی یک فرد عنوان می‌شود. در این فرایند، نوجوان به شناخت شخصیتی می‌رسد و بسیاری از چیزها برای او معنادار می‌شود. حس کنجکاوی یک نوجوان در این زمان بیشتر از هر برهه دیگری است. نوجوان با پدیدار شدن برخی هیجان‌ات درونی و تغییر شکل جسمی، در پی دلیل آنهاست و در این راه اهتمام زیادی نیز می‌ورزد. با توجه به آشکار شدن برخی حقایق مهم، جایگاه سن بلوغ در نوجوان از اهمیت بسیاری برخوردار است چرا که با تقدم یا تأخر این فرایند، عملاً خلأ هنجارها احساس شده و به جای آن ناهنجاری‌های مفرط گنجانده می‌شود.

بلوغ جسمی

در حال حاضر و با گسترش وسایل ارتباط جمعی از جمله اینترنت، ماهواره و فیلم‌های DVD در هر خانه، راه برای بلوغ زودرس نوجوان هموار است. خانواده‌ها با جنبه معصومیتی که در نوجوان خود سراغ دارند نسبت به تنها گذاشتن آنها در خانه، حساسیتی به خرج نمی‌دهند و همین عامل به همراه کنجکاوی فرد سبب می‌شود تا نوجوان تسلیم هیجان‌ات ابتدایی شده و با این اصل که دست به کشف حقیقتی بزرگ زده، به تکرار آن هیجان‌ات ادامه می‌دهد. افراط در این قضیه به بلوغ زودرس منجر می‌شود که نوجوان را در آستانه سقوط اخلاقی نزد خانواده و جامعه قرار می‌دهد. در بلوغ جسمی، نوجوان با توجه به تغییرات عمده‌ای که در لحن صدا، جوش‌های صورت، متورم شدن برخی از اعضا و رستن مو مشاهده می‌کند، پاسخ کنجکاوی‌های خود را در اینترنت و ماهواره پیدا کرده و بسته به نوع بافت مذهبی خانواده خود، اقدام به بروز ناهنجاری می‌کند.

نقش همسالان

همسالان، با توجه به اینکه در خانواده‌های گوناگون زندگی می‌کنند می‌توانند موجبات تسریع فرایند بلوغ در دوستان خود را فراهم آورند. نقش این گروه در نسل‌های قبلی جایگاه ویژه تری نسبت به حال حاضر داشت که حضور آنان تحت الشعاع وسایل ارتباط جمعی قرار گرفته است.

نوجوانی که دنیای خود را نزدیک به دنیای دوستان خود می‌بیند و در گفتن حرف‌ها هیچ ابایی از آنها ندارد، صمیمیت بیشتری با آنها، نسبت به پدر و مادر خود احساس کرده و سعی می‌کند اوقات بیشتری را با دوستان خود سپری کند تا از لحظاتی که در کنار آنهاست نهایت بهره را در جهت فهم بیشتر حقایق دوره بلوغ به دست آورد.

نوجوان در کنار همسالان، بی‌محابا اقدام می‌کند؛ برای نشان دادن برتری و جرأت خود به دوستانش، دست به کارهایی می‌زند که محبوبیت او را بیشتر می‌کند؛ به راحتی به حاضر جوابی با بزرگ‌ترها و مخصوصاً افراد مسن می‌پردازد، در خیابان بلندبلند حرف می‌زند و می‌خندد و... همه این موارد نتایج بلوغ زودرسی است که از همان ابتدا نوجوان را در سراسیمگی سقوط اخلاقی قرار می‌دهد. اگر نگاهی به اطرافتان بیندازید نمونه‌های بی‌شماری از آن را به‌عینه خواهید دید.

بلوغ عاطفی

بلوغ عاطفی، همزمان با بلوغ جسمی، خود را نشان می‌دهد. به این ترتیب که نوجوان در طرز تفکر و یا مواجهه با جنس مخالف دچار هیجان می‌شود؛ هیجانی که تا پیش از این احساس می‌کرد اما ادراک نمی‌کرد که در حال حاضر به مرحله درک می‌رسد. در این شرایط، نوجوان سعی می‌کند بیشتر به خود برسد چرا که فکر می‌کند نزد نوجوانان جنس مخالف فامیل و یا کوچه و خیابان زیر ذره‌بین است و هر کار ناشایستی از او منجر به طرز تلقی منفی از سوی جنس مخالف می‌شود. بلوغ زودرس، مخرب تمام عاطفه‌های پاک است که نوجوان آن را در ارضای میل جنسی خود می‌بیند و با این نیت به جنس مخالف خود نزدیک می‌شود.

بلوغ روانی

مهم‌ترین شاخصه شخصیتی یک نوجوان در بلوغ روانی او خلاصه می‌شود؛ چرا که وی با آن به شناخت خود می‌رسد و جایگاه شخصیت خود را در اجتماع و خانواده محک می‌زند. نوجوان در پی بلوغ روانی، با حقایق به شکلی منطقی مواجه می‌شود و به همین دلیل آمال و آرزوهای کودکی خود را تا حدود بسیاری تعدیل می‌کند. طی بلوغ روانی، وابستگی شخص به والدین خود بیشتر می‌شود و نوجوان برای آینده خود نقشه می‌کشد؛ لذا پیشرفت‌های فکری، درسی و گفتاری نوجوان که یکبارہ ظهور می‌یابد نتیجه رشد و اعتلای صحیح بلوغ روانی در اوست. اما اگر این نوع بلوغ در سن پایین‌تری اتفاق بیفتد، حوادث آینده را برای نوجوان بی‌اهمیت جلوه می‌دهد و او را به شخصی وظیفه‌شناس و مسئولیت‌ناپذیر تبدیل می‌کند. بلوغ زودرس به سبب جنبه‌های مخربی که بر بلوغ روانی نوجوان می‌گذارد، بسیار اثرگذار و مهم شمرده می‌شود.

بلوغ اخلاقی

در بلوغ اخلاقی، نوجوان خود را هماهنگ با شرایط، وضع مالی و بافت سنتی یا مدرن خانواده خود قرار می‌دهد و با در نظر گرفتن رسیدن به جنبه‌های باورپذیر زندگی، از تقاضاهای غیرمعقول کودکی خود پشیمان شده و آنها را کاهش می‌دهد. او وضع مالی خانواده را درک کرده و به دلسوزی پدر و مادر خود می‌پردازد و اخلاقی توأم با رحمت و رأفت از خود نشان می‌دهد. اما در پی بلوغ زودرس، نوجوان دچار عصبیت‌های افسارگسیخته‌ای می‌شود که والدین او را به تعجب وامی‌دارد. بسیاری از اعمال خشن و کج رفتاری‌های اخلاقی نوجوان به واسطه بلوغ زودرس اوست تا جنبه‌های وراثتی و ژنتیک.

کسی که به بلوغ اخلاقی رسیده

توهین نمیکنند در چهارچوب اخلاق رفتار میکنند .. توهین نمیکنند .. به حقوق دیگران احترام میگذارم . کم توقع هست آرام هست پیامبر اکرم: بهترین مردان شما کسی است که با تقوا و خوش خلق .. با سخاوت باشند .. چشم پاک و با پدر و مادر خوش رفتار و به همسر ظلم نکنند که پناه به دیگران ببرند

کسی که به بلوغ اخلاقی نرسیده

تهمت و خسیس . تنگ نظر. دشنام گو و تنها خور بی خیر ظلم به پدر و مادر آزار می دهند و همسر را کتک میزنند و چنان آزار میدهند که به دیگران پناه ببرند.

بلوغ اجتماعی

بلوغ اجتماعی نوجوان، مکمل شخصیت نهایی اوست. نوع رفتار او با همسالان، بزرگسالان، والدین و معلمان با یکدیگر متفاوت است. طرز لباس پوشیدن نوجوان شکل معنایافته تری به خود می گیرد و قالب پوششی و فکری او را نشان می دهد. سعی می کند محبوب باشد، دیگر گریه نمی کند و در جمع با خجالتی آشکار و یا غیرملموس مواجه می شود. تمام این حالات در شکل بلوغ صحیح نوجوان رخ می دهد چرا که در نتیجه بلوغ زودرس، فرد با تکیه بر بلوغ جسمی، شخصیت اجتماعی ناقصی داشته و به ناهنجاری در جامعه دست می زند. نوجوانان بزهکار کانون اصلاح و تربیت نمونه ای از افرادی هستند که در بلوغ اجتماعی به تکامل نرسیده و درک صحیحی از آدم های دور و بر خود به دست نیاورده اند.

خانواده

بی شک خانواده، نخستین و اصلی ترین نهادی است که می تواند مانع از به وقوع پیوستن بلوغ زودرس فرزند نوجوان خود شود. خانواده ها می توانند در سایه رابطه ای دوستانه به آموزش تعالیم صحیح بپردازند تا قبل از اینکه نوجوان با گروه همسالان هماهنگ نشده و در دام اینترنت و ماهواره گرفتار نیامده، به یک تربیت صحیح دست یابند. علاوه بر این مورد، نقش «نظارتی» خانواده بسیار مهم است. اینکه نوجوان را تنها نگذارند، اینکه با دادن مسئولیت هایی هرچند کوچک به وی، حس بزرگ بینی و مسئولیت پذیری را در او بیشتر کنند، اینکه مراقب خلوت او باشند، رفت و آمدها و دوستان او را زیر نظر بگیرند و در پایان اهمیت اینکه بدانند نوجوان آنها در تنهایی چه صحبت هایی با دوست خود می کند، می تواند راه هرگونه بلوغ زودرس را ببندد مشروط بر اینکه در تمامی این مراحل، داشتن رابطه ای دوستانه و بدون برانگیختن حس شک نوجوان لازمه ذاتی است که باید به بهترین شکل ممکن اجرایی شود.